

Miljøministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Att. Kristine Raunkjær Stubdrup (krst@mim.dk).

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers kommentarer til EU Miljøspecialudvalget om BAT konklusioner for slagterier og animalske biprodukter

Miljøministeriet har den 5. september 2023 sendt konklusioner vedrørende bedste tilgængelige teknik (BAT- konklusioner) for slagterier og animalske i høring med frist den 11. september 2023.

Landbrug & Fødevarer har både nationalt og via europæiske industriorganisationer været meget aktive i arbejdet med at definere BAT (Bedst tilgængelig Teknik) og beskrivelserne af teknikkerne i det reviderede BREF-dokument, da det har stor betydning for vores medlemsvirksomheder herunder slagterier, fiskemelsfabrikker og kødfoderfabrikker. Der er stor ros til Miljøstyrelsen Århus for en god og inddragende proces, hvor Miljøstyrelsen via deres partnerskab har ydet en stor indsats og samarbejdet godt med både erhvervet og andre relevante interessenter under hele BREF-procesen.

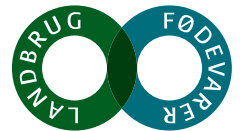
Overordnede bemærkninger

Landbrug & Fødevarer kan overordnet tilslutte sig Regeringens holdning om, at Danmark stemmer for forslaget til BAT-konklusionerne for slagterier og animalske biprodukter (BREF SA), og er således enig i den danske indstilling.

Landbrug & Fødevarer finder dog, at forslaget på flere punkter giver anledning til øgede omkostninger og administrative byrder uden det har nogen effekt på miljøbeskyttelsen. Vi vurderer samtidig, at omkostningerne til implementering af konklusionerne i Danmark er underestimerede.

Vi har tillige følgende bemærkninger, som vi ønsker Danmark, rejser til mødet i Kommissionen:

- Der er behov for at målrette Sevilla-processen bedre til intentionerne i direktivet om industrielle emissioner, så det er helt tydeligt, hvordan man anerkender eller afviser potentielle nøgle miljøparametre (KEI) på et tidligt tidspunkt i processen og ikke først efter 3-4 år ved det afsluttende møde. Det bør være muligt at undersøge om en miljøparameter er relevant i forhold til at definere BAT for en sektor uden, at det automatisk udløser unødvendige måle- og emissionskrav. BAT-konklusionernes formål er ikke, at sikre overholdelse af andre direktiver, men at definere BAT og de tilhørende emissioner.
- Det er tillige problematisk at fastsætte BAT-konklusioner til alle europæiske slagterier for både indirekte og direkte udledning af Zink og Kobber baseret på en meget lille evidens for, at det er en væsentlig miljøpåvirkning i sektoren. Når kilderne til indholdet af Zink og Kobber samtidig ikke kendes og i stor udstrækning kan være drikkevandet, er det dermed ikke muligt for et slagteri at forebygge indholdet i spildevandet, som er det fornemste formål med direktivet om industrielle emissioner.
- Lugtemissioner reguleres bedst på lokalt og nationalt niveau, da der er tale om en gene og ikke grænseoverskridende luftforurening. Genen vil i stor udstrækning afhænge af virksomhedens placering i forhold til naboer. Danmark og en række andre lande har udmærkede reguleringer til

at håndtere virksomhedernes lugt. Krav via BAT-konklusionerne vil betyde dobbeltregulering og unødvendige omkostninger, der ikke øger miljøbeskyttelsen.

- Principper for håndtering af luft og lugtemissioner bør ikke ændres fra den ene BREF til den næste. Dette medfører store omkostninger og usikkerheder for virksomheder. Princippet om luft- og lugtrensforanstaltninger er ændret ift. de anvisninger, der i 2005 blev fastsat i den nugældende BREF SA, dvs. behandling af de mindre, men svært belastede luftstrømme i termiske oxidationsanlæg og behandling af de større, men lettere belastede luftmængder i biofiltre. Det nye forslag til BAT-konklusioner underminerer dette princip og vil medføre store investeringer til etablering af efterrensningsforanstaltninger og drift af disse.
- Cross media effekter bør i langt højere grad bør inddrages i udarbejdelse af BAT-konklusionerne. Blandt andet bør alle vurderinger af bedst tilgængelig teknik tage højde for teknikkens forbrug af ressourcer og medfølgende emissioner f.eks. CO₂ ift. den opnåede miljøeffekt for den emission, som ønskes begrænset.

Hvis Frankrig på mødet i Artikel 75 i lighed med Artikel 13 Forum fremfører ønske om monitorering og grænseværdier for alle parameter ved indirekte udledning af spildevand, bør Danmark klart signalere, at det ikke per definition er nødvendigt at fastsætte grænseværdier for virksomhedernes indirekte udledninger af spildevand.

Konkrete og faktuelle bemærkninger til rammenotatet:

Resumé:

Antal virksomheder er angivet til 24 virksomheder, men summering af de enkelte virksomhedstyper giver samlet 26 virksomheder.

Baggrund:

Side 2 Afsnit 3: Artikel 13 Forum møde blev afholdt i maj 2023 ikke i marts 2023.

Side 2 Afsnit 7 Landbrug & Fødevarer har udelukkende repræsenteret den europæiske brancheorganisation CLITRAVI i den tekniske arbejdsgruppe.

Formål og indhold

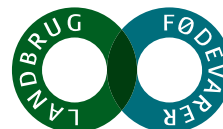
Side 3: afsnit 1. Fordeling på anlægstyper stemmer ikke overens med resume.

Krav til indførelse af miljøledelse

Side 3: BAT-konklusionerne er på flere punkter meget konkrete i forhold til krav til miljøledelse. I forslaget stilles i BAT 1 f.eks. krav om 7 forskellige planer, der skal inkluderes i miljøledelsessystemet. Det vil for virksomhederne betyde både justering og udvidelse af ledelsessystemer og dermed ekstra administrative omkostninger.

Monitorering af udledninger i spildevand og til luft

Side 3: Det bør klart fremgå af notatet, at der kun er krav om årlige målinger af AOX for alle anlæg og af Cu, Zn og Cl for slagterier, hvis den godkendende myndighed vurderer at disse stoffer er en relevant parameter for det pågældende anlæg (BAT 7, fodnote 3). Da notatet ikke har nævnt nye ekstra omkostninger for anlæggene for disse målinger, formoder Landbrug & Fødevarer, at Ministeriet har vurderet at disse parametre kun meget sjældent vil være relevante for danske anlæg. Landbrug & Fødevarer finder dette bør præciseres i notatet.

Krav til monitorering af lugt

Slagterier

Side 4: Det bør klart fremgå af notatet, at der kun er krav om årlige målinger af lugt for slagterier, hvis den godkendende myndighed vurderer, at lugt er en relevant parameter for pågældende slagteri (BAT 8, fodnote 4).

I notatet er angivet en gennemsnitspris på 50.000 kr. for lugtmåling baseret på måling i to afkast varierende fra 25-150.000 kr. Mange slagterier har langt flere afkast, der skal måles på - helt op til 13 afkast. Landbrug & Fødevarer vurderer derfor omkostningerne til disse målinger er undervurderede og ønsker både den gennemsnitlige pris og variation i priserne opjusteres, så de afspejler det reelle antal afkast, som der skal måles på.

Fiskemel

Rammenotatet har ikke opgjort ekstra omkostninger til monitorering af lugt på fiskemelsfabrikker, hvor krav om årlige målinger vil give betydelige meromkostninger, da der ofte er 4-7 afkast per anlæg.

Bindende emissionskrav for stoffer i spildevandsudledning

Side 4: Notatet anfører, at der ikke forventes problemer med at overholde kravene til indirekte udledninger for Cu og Zn for slagterier med forrensning. Det er dog ikke alle slagterier, som har forrensning, hvilket betyder der vil være ekstra omkostninger for de slagterier, som vil skulle investere i forrensning. Dette bør klart fremgå af notatet.

Disse ekstra omkostninger kan dog undgås, hvis myndigheden vurderer, at Cu og Zn ikke er en relevant parameter og derfor ikke fastsætter grænseværdier for disse (BAT 14 tabel 1.2 fodnote 3).

Bindende emissionsniveauer for emissioner til luften

Side 4: Landbrug & Fødevarer er enige med ministeriets betragtninger om at DAKA lever op til den nuværende BREF med særskilt behandling af forskellige luftstrømme. Desværre viderefører de nye BAT konklusioner ikke dette princip med store nye investeringer til følge.

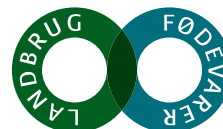
Som nævnt i rammenotatet vil ekstra rensning af NOX og SOX med skrubber bidrage til cross media effekter med rensning af yderligere spildevand og dermed residualforurening med bl.a. næringsstoffer, som efterfølgende skal udledes til en recipient, hvilket er en merudledning, der er uønsket, f.eks. i forhold til overholdelse af de krav, der er fastsat i medfør af Vandmiljøhandlingsplanerne. Dette kan medføre betydelige meromkostninger, som ikke er medtaget i beregningerne.

Lugt

Landbrug & Fødevarer er meget enige i Ministeriet betragtninger om lugtregulering og finder det også dybt bekymrende, at der fastsættes emissionsgrænser for lugt, som vil medføre store omkostninger uden nogen positiv miljøeffekt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at forslaget til ny BAT-konklusion 25 angiver så lave lugtemissionsniveauer, at disse vanskeligt kan overholdes, selv ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi på kødfoderfabrikker. Den nedre ende af BAT AEL-intervallet af lugt vil i praksis være umuligt at overholde uanset rensning. Selv i luft, der er rensning for alt proceslugt, vil der kunne måles lugt fra stoffer, der dannes i selve rensningsprocessen – forbrænding af ren luft i en almindelig naturgaskedel vil ikke kunne overholde den nedre grænse af BAT AEL-intervallet.

For fiskemelsfabrikker vil der dog være yderligere omkostninger til håndtering af lugt fra sekundære afkast, som ikke er medtaget i rammenotatet.

Efterfølgende implementering

I forbindelse med den danske implementering af BAT-konklusionerne, skal Landbrug & Fødevarer opfordre til at forsætte den gode interessentinddragelse, herunder ændret lovgivning, vejledninger til både myndigheder og virksomheder samt statens konkrete sagsbehandlingsprocedurer.

Med venlig hilsen

Birgitte Kjær
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 4110 9741

E birg@lf.dk